

FRÅN
SVERIGE

**MED E-PLANTA
VET DU VAD DU FÅR!**

E-planta

UTVALDA VÄXTER
FÖR SVENSKT KLIMAT

PROFFSEN VÄLJER E-PLANTA!

Tanken bakom E-planta är enkel – att erbjuda de bästa växterna för vårt ofta tuffa, svenska klimat. Att få kallas E-planta är däremot svårt!

Bakom namnet ligger ett system där växter noggrant väljs ut och under ett antal säsonger produceras på flera platser i Sverige. Därefter väljer vår expertgrupp de friskaste och mest livskraftiga plantorna. Bara dessa kallas E-planta och får sätta ett E som tillägg till sitt namn.

Nästa gång du väljer växter, sök efter E, som i E-planta. Självklart producerar vi bara i Sverige – bra för både planta och miljö.

Speciellt utvalda för svenskt klimat

En E-planta är alltid utvald för svenskt klimat och odlas i Sverige. Det ger säkra underlag till korrekta zonangivelser och växtbeskrivningar.

Friska och motståndskraftiga

En E-planta kommer alltid från ett friskt utgångsmaterial. Det ger bättre motståndskraft mot sjukdomar och skadegörare.

Enkelt att komplettera

En E-planta kommer alltid från godkända svenska frökällor eller moderplantor. Kort sagt får du samma växt när du kompletterar eller handlar från olika plantskolor.

E-plantsystemet

E-plantor är resultatet av system som omfattar produktutveckling, testning och marknadsföring av växter som är utvalda för svenskt klimat. Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation, EPS, äger varumärket E-planta och har en expertgrupp som väljer ut de växter som E-märks.

Gruppen har bred kompetens med representanter för forskning, plantskolor samt växtanvändare i både offentlig verksamhet och inom fritidsodlingen.

Flertalet av E-plantorna är framtagna genom utvecklingsprojekt vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). Ett samarbete med motsvarande E-plantsystem i Norge har medfört att även växter utprovade i Norge har E-märkts.

För att långsiktigt skapa resurser till produktutveckling av E-plantor, har landets främsta plantskolor bildat E-planta ekonomisk förening, som idag har 21 medlemmar.

VÄRT ATT VETA OM E-PLANTA

Hårda krav för E-märkning

För att få E-status måste växterna uppfylla höga krav på art- och sortäktighet, sundhet och odlingsvärde. Odlingens värde fastställs genom provodling på flera platser i landet. Provodling ger också underlag till säkra zonangivelser och korrekta växtbeskrivningar.

Producenter av E-plantor kontrolleras

Plantskolorna måste följa strikta regler för att få använda varumärket E-planta. Produktion och hantering kontrolleras av Statens Jordbruksverk. All produktion sker inom Sverige för att kontrollen ska kunna upprätthållas. Därför kan inga utländska plantskolor tillhandahålla E-plantor.

Beställ E-plantor i god tid!

Efterfrågan på E-plantor är stor. Beställ därför växterna i god tid. Om det gäller mycket stora antal eller udda storlekar ökar chanserna att få tag i växterna om ordern läggs flera växtsäsonger innan leverans. Producenterna kan då odla de antal och kvaliteter som efterfrågas.

E-plantor löser problem

Sortimentet av E-plantor utökas efterhand. Produktutveckling för att hitta nya E-plantor sker främst för växtslag där det finns något problem att lösa, t.ex. sortblandningar eller dålig hårdighet. Arbete pågår även med att täcka in brister i sortimentet, som exempelvis fler låga buskar och smalkroniga stadsträd. E-märkningen underlättar för växtanvändaren att välja bra och utprovade växter.

E-plantascertifikat

E-plantornas härkomst är väl dokumenterad. Vid försäljning från en producent bifogas ett nummerat E-plantcertifikat som garanterar rätt ursprung. Vid leverans och slutbesiktning kontrolleras att levererade växter motsvarar växtförteckningen. Besiktningsmannen ska kontrollera att E-plantcertifikat har bifogats med levererade E-plantor.

Bevarande av genetisk kvalitet

E-plantsystemet säkrar de genetiska egenskaperna både för fröförökade och vegetativt förökade E-plantor:

- Endast frö från godkända frökällor får användas. För att bevara utvalda frökällor och säkra frötillgången har fröplantager anlagts.
- Ursprungsplantor till vegetativt förökade E-plantor bevaras i klonarkiv hos EPS. Plantorna är testade och rensade för de plantburna sjukdomar som kan förekomma för respektive sort. E-plantproducenterna har moderkvarter med ursprung från klonarkivet.

Spårbarhet genom chip-märkning

Alla E-märkta trädsorter med stamomfång från 8-10 cm och uppåt märks i plantskolan med ett chip i stammen. Chipet innehåller information som ger trädet en unik identitet och gör att det kan spåras tillbaka till odlaren.

Om problem uppstår vid leveranser och besiktningar, går det därför att fastställa att det är rätt träd med hjälp av en scanner. Härigenom förbättras spårbarheten avsevärt. Certifierade besiktningsmän för utemiljöer har möjlighet att få tillgång till scanner.

Skyddade E-plantor

Flertalet av de E-plantor som tillkommit under senare tid är skyddade med växtförädlarrätt inom EU och får därmed inte förökas utan tillstånd. Dessa är märkta med ^{PBR}, Plant Breeders Right. Dessutom har flera sorter även namnskyddats genom varumärkesrätt ®.

E-PLANTA REKOMMENDERAR

Hydrangea serrata LAMONA® E ('Ep Mona'PBR)

rikblommande purpurhortensia med det lil(l)a extra

Sorten är mycket lågväxande, blir bara 60-70 cm hög men blir minst lika bred. Den blommar på årsskotten med flata blomställningar i blått eller rosa, beroende på jordens pH-värde. Blomningen börjar i juli och pågår en bit in i september. Höstfärgen blir vackert röd. Trivs bäst i sol till halvskugga. Fin solitärt planterad eller i grupp i hemträdgården, bostadsgårdar eller i offentlig miljö.

Höjd 60-70 cm. Bredd 60-70 cm. Härdig i zon 1-4(5).

Tilia cordata LINN® E ('Elin'PBR)

Smalväxande och småvuxen lind

LINN® E har ett lövverk som är friskt ljusgrönt och sorten passar utmärkt att plantera i trädgårdar, parker eller i gatumiljö där utrymmet är begränsat. Kronan förblir generellt smalväxande utan beskärningsåtgärder. Trädet trivs i sol och gynnas av frisk och näringsrik jord.

Höjd 10-12 m. Bredd 4-5 m. Härdig i zon 1-5.

Clematis (Atragene-Gruppen) KAJSA® E ('BLC 1239'PBR)

Lågväxande småblommig sort av klematis med mycket riklig blomning

Här har vi en ny typ av atragene-klematis, en starkt väldoftande tjugig klängväxt som blommar överdådigt med dubbla eller halvfyllda blommor. Användningsområdena är många då den har ett kompakt växtsätt som gör att den kommer till sin rätt lika bra i ampeln eller krukan, som marktäckare i perennrabatten eller uppefter en liten spaljé.

Höjd 1 m. Härdig i zon 1-4 (5).

Juniperus communis 'Vemboö' E

en mycket smal pelarformad en med samlat växtsätt

Med sina smala ljusgröna barr med svagt silvrig mittrand på undersidan kan denna vackra en med fördel skapa ett utropstecken i trädgården eller på naturtomten. Den trivs i sol till halvskugga på lättare jordar. Trots sitt upprätta växtsätt knäcks inte grenarna av snöbelastning.

Höjd 3-5 m. Bredd 0,5 m. Härdig i zon 1-4 (5).